

Nota: Variabele prijzen in de V-test®

5/05/2022

De berekening van de geschatte jaarkost van contracten met een variabele energieprijis in de
V-test®

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Indexatieparameters: algemeen.....	3
3	Hoe wordt de geschatte jaarkost bij contracten met een variabele energieprijns berekend in de V-test® vanaf mei 2022?	4
3.1	Contracten geïndexeerd o.b.v. forward-indexatieparameters	5
3.2	Contracten geïndexeerd o.b.v. spot-indexatieparameters	6

1 Inleiding

De V-test[®] is de prijsvergelijker beheerd door de VREG, waarin huishoudelijke en kleinzakelijke afnemers energiecontracten kunnen vergelijken. Met meer dan 1 miljoen bezoekers in 2021, is de V-test[®] dé referentie in Vlaanderen voor wie op zoek is naar een nieuw energiecontract.

Voor de berekening van de geschatte jaarkost van contracten met een variabele energieprijis gebruikten we tot en met april 2022 de berekeningsmethode beschreven in het 'Charter voor een goede informatieverschaffing bij de prijsvergelijking van elektriciteit en gas' van de CREG.¹ Volgens die methode wordt de verwachte jaarkost van variabele contracten geraamd op basis van de laatst gekende waarde van de gebruikte indexatieparameters. We volgden deze methode om redenen van transparantie en uniformiteit, zodat dezelfde berekeningsmethode wordt gebruikt bij de verschillende prijsvergelijkingsites en prijssimulatoren in de markt, ook al ondertekende de VREG het charter niet.

Deze methode heeft als voordeel heel eenvoudig te zijn, maar toont ook zijn gebreken. Met de sterk gestegen energieprijzen in de tweede helft van 2021 kwamen deze gebreken nog eens uitvergroot naar boven.

Vanaf mei 2022 gebruiken we een nieuwe methodologie in de V-test[®] om de geschatte jaarkosten van contracten met een variabele energieprijis te berekenen. In deze methodologie wordt rekening gehouden met de verwachte energieprijzen voor de komende 12 maanden. Deze methodologie werd uitvoerig gemonitord alvorens ze werd ingevoerd in de V-test[®].

2 Indexatieparameters: algemeen

De prijs van een contract met variabele energieprijis wordt geïndexeerd. Dat betekent dat de prijs kan schommelen tijdens de contractperiode. Leveranciers kopen elektriciteit of aardgas op energiebeurzen (groothandelsmarkten). De prijschommelingen in contracten met een variabele energieprijis zijn afhankelijk van de prijsdalingen en -stijgingen op die energiebeurzen.

De energieprijis van een contract met variabele energieprijis wordt berekend volgens een formule in deze vorm:

$$(a * X) + b$$

X is de indexatieparameter. Leveranciers kiezen welke indexatieparameter X een contract volgt.

En ze bepalen waarden a en b.

Energieleveranciers gebruiken verschillende indexatieparameters om de variabele energieprijis binnen energiecontracten te indexeren. Deze parameters zijn allen gebaseerd op noteringen van energieprijzen op de energiebeurzen en kunnen zowel op maandbasis als op kwartaalbasis geïndexeerd worden.

¹ <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Decisions/B1614NL.pdf>

Naast de verschillende frequenties van indexatie zijn er nog twee grote groepen te onderscheiden:

- Forward-indexatieparameters hebben betrekking op energiebeurzen waar de leveranciers energieblokken verhandelen voor de langere termijn (bv. aankopen voor het volgende kwartaal, voor de volgende maand,...),
- Spot-indexatieparameters hebben betrekking op energiebeurzen waarop de leveranciers energie kopen voor de dag nadien.

Forward-indexatieparameters kunnen zowel geïndexeerd worden op basis van een gemiddelde van verschillende prijsnoteringen op een energiebeurs als op basis van één enkele prijsnotering. Spot-indexatieparameters worden geïndexeerd op basis van het gemiddelde van de prijzen van de maand of het kwartaal van levering. Het kan hierbij zowel om een rekenkundig gemiddelde gaan als om een profiel-gewogen² gemiddelde.

[Link naar dashboard 'Evolutie indexatieparameters op basis van groothandelsprijzen'](#)

3 Hoe wordt de geschatte jaarkost bij contracten met een variabele energieprijz berekend in de V-test[®] vanaf mei 2022?

De leveringsperiode die wordt aangenomen in de V-test[®] bij bepaling van de jaarkost gaat telkens om de eerstvolgende 12 maanden. Bij de V-test[®] update van januari jaar Y gaat het dus om de leveringsperiode januari jaar Y t.e.m. december jaar Y, bij de update van februari om de leveringsperiode februari jaar Y t.e.m. januari jaar Y+1, enz.

De waarde van forward-indexatieparameters is steeds gekend voor start van de leveringsperiode waarvoor ze geldt. De duur van deze leveringsperiode wordt bepaald door de definitie van de indexatieparameter, bepaald door de leverancier, en is doorgaans een maand of een kwartaal. Dit betekent dat de werkelijke eenheidsprijs per kWh van het contract enkel gekend is voor de eerste indexatieperiode van een maand of kwartaal. De eenheidsprijs voor de volgende maanden en kwartalen is nog niet gekend op het moment dat men de verschillende contracten met elkaar vergelijkt in de V-test[®]. Hiervoor wordt gerekend met een schatting op basis van beschikbare prijsnoteringen op de energiebeurzen voor toekomstige leveringen.

De waarde van spot-indexatieparameters is pas gekend na afloop van de leveringsperiode. Ook hier wordt de duur van deze leveringsperiode bepaald door de definitie van de indexatieparameter, bepaald door de leverancier, en is deze doorgaans gelijk aan een maand of een kwartaal. Dit betekent dat de werkelijke eenheidsprijs per kWh van het contract nog voor geen enkele maand of kwartaal gekend is. Er wordt in de V-test[®] daarom gerekend met een

² Tot eind 2021 werden hiervoor synthetische lastprofielen gebruikt (SLP's). Met de inwerkingtreding van de nieuwe marktprocessen van MIG6, worden vanaf 2022 reële lastprofielen (RLP's) gebruikt. De lastprofielen hebben allen als doel om de energie-afname voor een bepaalde periode (bv. een jaar, zoals geregistreerd tussen twee meteropnames) te verdelen over de kwartieren (elektriciteit)/uren (gas) binnen die periode, rekening houdend met de seizoenen, week- en werkdagen en dag en nacht.

schatting op basis van dezelfde beschikbare prijsnoteringen op de energiebeurzen voor toekomstige leveringen als bij forward-indexatieparameters.

Aangezien de werkelijke eenheidsprijzen per kWh die gedurende het contractjaar zullen van toepassing zijn op een contract met variabele energieprijzen niet op voorhand gekend zijn, blijven ook de jaarkosten die uit deze berekeningen komen schattingen en zullen de prijzen die uiteindelijk worden gefactureerd aan de eindgebruiker nog steeds verschillen van wat er werd getoond in de V-test[®]. Dit is eigen aan een contract met variabele (en ook met dynamische) energieprijzen.

3.1 Contracten geïndexeerd o.b.v. forward-indexatieparameters

- Eerste maand/kwartaal van de leveringsperiode: werkelijke waarde van de indexatieparameter, zoals beschreven op de tariefkaart,
- Volgende maanden/kwartalen:
 - Alle prijsnoteringen t.e.m. de laatste handelsdag vóór de voorlaatste werkdag voor de maand van de V-test[®] update die effectief gebruikt worden om de werkelijke waarde van de indexatieparameter te berekenen (dit is enkel het geval bij indexatieparameters die prijsnoteringen gebruiken die verder in de tijd teruggaan dan één maand),
 - Bij gebrek aan werkelijke prijsnoteringen: per maand/kwartaal het rekenkundig gemiddelde van de 5 laatste prijsnoteringen vóór de voorlaatste werkdag voor de maand van de V-test[®] update van
 - Voor elektriciteit: ‘Belgian Power Base Load Futures’ noteringen voor maand- en kwartaalproducten op ICE Endex,
 - Voor gas: ‘Dutch TTF Gas Base Load Futures’ noteringen voor maand- en kwartaalproducten op ICE Endex,
- Op de zo bekomen waarden per maand of kwartaal wordt een weging toegepast o.b.v. de RLP-curves (afnamecontracten) of de SPP-curves (terugleveringscontracten) om tot een gewogen gemiddelde waarde van de indexatieparameter te komen voor de betreffende leveringsperiode van 12 maanden. Het is deze gewogen gemiddelde waarde van de indexatieparameter die gebruikt wordt bij berekening van de energieprijzen in de V-test[®].

RLP- en SPP-weging

Het energieverbruik schommelt doorheen het jaar, samen met de seizoenen, de verschillen tussen dag en nacht en week- en weekenddagen. Om jaargemeten afnames te kunnen verdelen over de verschillende kwartieren (elektriciteit) of uren (gas) in een jaar, wordt in de energiemarkt gebruik gemaakt van lastprofielen. Tot voor november 2021 ging het om synthetische lastprofielen of SLP's, vanaf de start van de nieuwe marktprocessen onder MIG6 werden de meeste SLP's vervangen door reële lastprofielen of RLP's³. Zowel bij elektriciteit als bij gas zal een gepaste RLP gebruikt worden om de verschillende bekomen waarden van de indexatieparameters voor de leveringsperiode van de V-test[®] update een bepaald gewicht te geven in de prijsinschatting voor de hele periode. Zo is het gewicht van wintermaanden/kwartalen groter dan van zomermaanden/kwartalen door het hogere energieverbruik in de winter. De prijzen van deze wintermaanden/kwartalen zullen dan ook zwaarder doorwegen in de jaarfactuur.

Hetzelfde geldt voor teruglevering van elektriciteit op het net door een prosumant met een digitale meter. De elektriciteit die hij produceert met bv. zonnepanelen, maar die niet

³ <https://www.vreg.be/nl/verbruiksprofielen-en-productieprofielen>

onmiddellijk ter plaatse wordt verbruikt of wordt opgeslagen in een batterij, wordt geïnjecteerd op het elektriciteitsnet. De prosumant ontvangt hiervoor een vergoeding van zijn leverancier. De elektriciteitsproductie en -injectie schommelt doorheen het jaar, samen met de seizoenen en de verschillen tussen dag en nacht. Om jaargemeten elektriciteitsinjecties te kunnen verdelen over de verschillende kwartieren in een jaar, wordt in de energiemarkt gebruik gemaakt van synthetische productieprofielen of SPP's. Er zal bij de berekening van de geschatte jaaropbrengst van terugleveringscontracten met een variabele energieprijs in de V-test[®] een gepaste SPP gebruikt worden om de verschillende bekomen waarden van de indexatieparameters een bepaald gewicht te geven in de prijsinschatting voor de hele periode van 12 maanden.

De gebruikte RLP's zijn deze die voor 2022 ex ante bepaald werden, nl. RLPON voor gas (1 profiel voor België) en het wiskundig gemiddelde van alle RLPON's van alle Belgische DNB's voor elektriciteit.⁴ De gebruikte SPP werd voor 2022 ex ante bepaald en is het wiskundig gemiddelde van alle genormaliseerde SPP's van alle Belgische DNB's.

Van zodra er voor de komende jaren nieuwe RLPON's en SPP's zouden gepubliceerd worden, kan er bekeken worden of het nodig is om over te stappen van de RLPON's/SPP's voor 2022 naar de nieuwere RLPON's/SPP's.

In tegenstelling tot SLP's wordt er bij RLP's geen onderscheid meer gemaakt tussen jaargemeten huishoudelijke of professionele profielen. Dezelfde RLPON wordt dus toegepast bij de berekeningen voor contracten voor huishoudelijke en deze voor professionele (kleinzakelijke) afnemers.

Niet elke V-test[®] update gaat over een leveringsperiode die start bij het begin van een kwartaal. Bv. de februari update van jaar Y zal steeds gaan over de leveringsperiode februari jaar Y t.e.m. januari jaar Y+1. In deze situaties worden de kwartaalprijzen voor onvolledige kwartalen ook maar mee in rekening genomen voor het RLP/SPP-gewicht dat ze vertegenwoordigen in de leveringsperiode. In het voorbeeld van de februari update is het gewicht van de prijs voor het eerste kwartaal van jaar Y het RLP/SPP-gewicht van de maanden februari en maart. Het gewicht van de prijs voor het eerste kwartaal van jaar Y+1 is het RLP/SPP-gewicht van de maand januari.

3.2 Contracten geïndexeerd o.b.v. spot-indexatieparameters

Om een voorspelling te maken van de te verwachten prijzen voor de komende 12 maanden, wordt gebruik gemaakt van energieprijscurves. Dit zijn prijscurves die een voorspelling geven van de energieprijzen op uurbasis voor elektriciteit en dagbasis voor gas. Ze baseren zich hiervoor op de forward-prijsnoteeringen (zie forward-indexatieparameters) en op de historische relatie tussen forward- en spot-prijzen. Er is maandelijks telkens één nieuwe energieprijscurve beschikbaar voor elektriciteit en één voor gas.

In het geval van de V-test[®] worden de energieprijscurves als volgt berekend:

- Energieprijscurves beschikbaar op de voorlaatste werkdag van de maand vóór de maand van de V-test[®] update,
- Forward-prijsnoteeringen: het rekenkundig gemiddelde van de 5 laatste prijsnoteeringen voor de dag van beschikbaarheid van de energieprijscurve, met volgende prijsnoteeringen:

⁴ <http://www.synergrid.be/index.cfm?PageID=20952#>

- Elektriciteit: 'Belgian Power Base Load Futures' op ICE Endex;
- Gas: 'Dutch TTF Gas Base Load Futures' op ICE Endex.

Volgende forward producten worden gebruikt, voor zover ze beschikbaar zijn: jaar, kwartaal, maand, week en balance of month. Hiervan worden de meest liquide forward producten gebruikt. Alle beschikbare producten worden op een arbitrage vrije basis gebruikt. Dit betekent dat wanneer maand, kwartaal of jaar data worden gebruikt, dit wordt uitgemiddeld en gelijkgesteld aan alle forward producten in de markt, te beginnen met maand, dan kwartaal en dan jaarprijzen.

- Spot-prijsnoteeringen: De volgende prijsnoteringen worden gebruikt:
 - Elektriciteit: 'EPEX Spot BE Day-ahead', ook wel gekend als 'Belpex'
 - Gas: 'TTF End of Day' zoals gepubliceerd op EEX
- Omzetten van forward-prijzen in voorspellingen van de spot-prijzen:
 - Er wordt 3 jaar historiek gebruikt voor de relatie tussen forward- en spot-prijzen. Deze historiek is voortschrijdend op kwartaalbasis. Er worden verschillende gewichten gegeven aan de historische data, waarbij recentere historiek een groter gewicht krijgt.
 - Er worden correctiefactoren toegepast op de beschikbare data van de forward markt. Het algoritme zal abnormale situaties die gedefinieerd worden uitbalanceren, om zodoende normalere waarden te bekomen. Deze factoren zijn dynamisch zodat onlogische veranderingen worden vermeden.
 - Er worden aanpassingen voorzien voor weekdagen, weekends en verlofdagen voor jaar Y+1.
 - Backtesting en statistische methodologie om de dag- en uur-shapes te optimaliseren.

In het geval van spot-indexatieparameters die rekenen met het rekenkundig gemiddelde van de spot-prijzen, worden de rekenkundige gemiddelden berekend van de energieprijscurves per maand of kwartaal. Op de zo bekomen waarden wordt, net zoals bij de forward-indexatieparameters, een weging toegepast o.b.v. de RLP/SPP-curves om tot een gewogen gemiddelde waarde van de indexatieparameter te komen voor de betreffende periode van 12 maanden.

In het geval van spot-indexatieparameters die rekenen met een SLP-gewogen of een RLP-gewogen gemiddelde, wordt elke uur- (elektriciteit) of dagprijs (gas) vermenigvuldigd met het RLP-gewicht⁵ van dat uur/die dag. Er wordt voor elektriciteit gerekend met het wiskundig gemiddelde van alle RLPON's van alle Belgische DNB's. Aangezien de leveringsperiode in de meeste V-test® updates over twee verschillende kalenderjaren loopt, wordt er voor het volgende kalenderjaar gerekend met aan dat kalenderjaar aangepaste RLP-curves. Zo komen de week- en weekenddagen in de RLP-curve en de energieprijscurve overeen.

Voor terugleveringscontracten met een SPP-gewogen spot-indexatieparameter wordt elke uurprijs uit de energieprijscurve voor elektriciteit vermenigvuldigd met het SPP-gewicht van dat uur. Ook hier gaat het om het wiskundig gemiddelde van alle genormaliseerde SPP's van alle Belgische DNB's.

⁵ Aangezien de SLP-curves niet meer worden gebruikt in de marktprocessen in 2022 en later (met uitzondering van exclusief nacht), is het ook niet de bedoeling dat er nog SLP-gewogen indexatieparameters worden aangeboden in nieuwe contracten. Er worden dan ook geen wegingen meer gemaakt o.b.v. SLP-curves, tenzij een energieleverancier ervoor zou kiezen om aan klanten met een exclusief nacht meter een met de specifieke SLP_ENU curve gewogen prijs aan te bieden.